

Richard Sahlin blev ratad av Södertörns högskola för att tolkkostnaden var alltför hög.

Topputbildad fick inte jobbet

Den döva juristen Richard Sahlin var nära att få drömjobbet som lektor vid Södertörns högskola. Men högskolan valde att avbryta rekryteringen av honom. Orsaken var att tolkkostnaden var alltför hög. Nu har han anmält skolan till Diskrimineringsombudsmannen.

För Richard Sahlin var det som om drömmen slog in när Södertörns högskola tidigare i år meddelade att han var mest kvalificerad bland sökande för tjänsten som lektor i offentlig rätt. Han hade sedan han blev klar med sin doktorandutbildning 2004 kämpat varje år för att få en fast anställning i den akademiska världen. Konkurrenten om jobben var tuff. Inte gjorde det situationen lättare när det var arbetsgivaren som skulle stå för tolkkostnaden. Istället fick han fortsätta forska och blev därmed docent. Han arbetade också som gästlärare vid flera högskolor och universitet. I maj fick Richard Sahlin mejl från Södertörns högskola om att rekryteringen av honom hade avbrutits.

– Jag blev chockad! berättar Richard Sahlin.

Högskolan förklarade att tolkkostnaden var alltför hög för att vara skälig. Tidigare under våren hade de gjort en utredning om hur mycket det kostade att anlita tolk. De tog kontakt med Arbetsförmedlingen (AF) och Tolkcentralen i Stockholm.

AF talade om vilka bidrag högskolan hade möjlighet att söka. T.ex. kunde de få 60 000 kronor per år för att Richard Sahlin skulle kunna få personligt biträde (tolk). Tolkcentralen förklarade hur vardagstolkning, som de har ansvar för, fungerar. Det är att

när han går på arbetsplatsträff, fackligt möte och dylikt så är sådan tolkning kostnadsfri men inte när han utför sitt arbete.

Arbetsgivaren presenterade utredningen för honom som visade att tolkkostnaden låg på över en halv miljon kronor per år före avdrag för bidrag från AF. Han hade inga synpunkter på den.

– Jag trodde att det innebar att de var på gång med att anställa mig. Därför hade jag inga synpunkter på den, säger Richard Sahlin.

Han tänkte också att eftersom Stockholms universitets rektor beslöt år 2015 att universitetet skulle stå för tolkkostnaden när deras anställda behövde tolk borde Södertörns högskola också kunna göra samma sak. Men istället fick han sedan veta att kostnaden var för hög.

– Vi diskuterade aldrig olika förslag på att sänka den.

Richard Sahlin har anmält Södertörns högskola till Diskrimineringsombudsmannen (DO). Han hoppas att DO beslutar att stämna högskolan för diskriminering och att hans fall tas upp i Arbetsdomstolen. Anledningen är att det saknas rättspraxis om vad en skälig kostnad är när det gäller arbetslivstolkning. Enligt diskrimineringslagen och arbetsmiljölagen är arbetsgivaren skyldig att tillgänglighetsanpassa arbetsplatsen. Men det finns undantag i diskrimineringslagen för kostnader som kan anses vara icke-skäliga.

Södertörns högskola gick med överskott både 2014 och 2015. I Richard Sahlins fall är tolkkostnaden väldigt liten i förhållande till vinsten och hela skolans budget.

Hur kommer det sig att ni säger att ni saknar ekonomiska förutsättningar att anställa Richard Sahlin?

– En statlig myndighet gör inte vinst. Även om vi tillfälligtvis kan visa överskott är vårt uppdrag att använda hela den budget vi får för undervisning till just undervisning, säger Mats Bergman, prefekt vid institutionen för samhällsvetenskaper på Södertörns högskola.

Även om Richard Sahlin hoppas att Arbetsdomstolen dömer till hans fördel anser han att arbetsgivaren inte ska behöva stå för tolkkostnaden. Istället ska samhället ta tolkkostnaden.

SDR:s tillförordnade ordförande, Henrik Sundqvist, kommenterar Richard Sahlins fall:

– Hans fall är ett tydligt exempel på den utestängningseffekt, men också kompetensförlust i samhället som vuxit fram de senaste åren. Tolktjänsten är i dag ett ohållbart system som fått kraftig kritik bland annat från SDR. Vi anser att tolkkostnader ska ingå i det gemensamma samhällsansvaret – inte ligga på enskilda arbetsgivare. Det ska bli intressant att se om Richards anmälan kan bidra till en förändring av reglerna för arbetslivstolkning.

DO uppger för DT att de inte kan uttala sig om Richard Sahlins fall då det är under utredning. De måste först bedöma om de kan få framgång i domstol och om en ny dom behövs för att belysa rättsläget bättre. De finner eventuellt att en snarlik rättspraxis redan finns. 2010 förlorade DO i rätten mot Försäkringskassan som ansåg att det inte var skäligt att lägga ner 20 000 timmar på att programmera om handläggningssystemet så att det funkade ihop med en synskadad persons hjälpmedel. Hon nekades därmed jobb hos FK. Men Richard Sahlin anser att en teckenspråkstolk och ett ändrat datoriserat system är två helt olika tillgänglighetsanpassningar.

I våras föreslog regeringen en ny lag om tolktjänst för vardagstolkning. Den går bl.a. ut på att arbetsgivaren fortfarande ska stå för tolkkostnaden. SDR, HRF och andra organisationer är väldigt kritiska mot förslaget. DT har citerat ur deras remissvar – läs mer i nästa spalt här intill. **TEXT & FOTO: NICLAS MARTINSSON**

DÖVAS TIDNING I ALMEDALEN 2016

DT har intervjuat åtta riksdagsledamöter i Almedalen om vad de tycker om att arbetsgivaren står för tolkkostnaden. Kolla vad de ger för svar i DT PLAY på [dovastidning.se](#).

Lagförslag om vardagstolkning får tummen ner av de flesta

Regeringen föreslår en ny lag om tolktjänst för vardagstolkning. Förslaget har varit ute på remiss och fått mer kritik än beröm av berörda myndigheter och organisationer. DT citerar ur några av deras remissvar.

”Förslaget saknar helt konsekvensanalys om hur användarna påverkas och riskerar att kraftigt försämra tolkanvändarnas möjligheter att använda tolkservice”

SDR & HRF i ett gemensamt remissvar

”Specialpedagogiska skolmyndigheten saknar en konsekvensanalys utifrån ett barnperspektiv”

SPSM

”Med dagens system och regelverk för tolktjänst i arbetslivet, vilket lagförslaget cementerar, kommer våra barn och ungdomar i praktiken att väljas bort i rekryteringsprocessen av kostnadsskäl”

DHB

”Konsekvensanalysen av en lag om tolktjänst är bristfällig vad avser konsekvenser för landstingens verksamheter och tolkanvändaren”

Sveriges kommuner och landsting, SKL

”Att inte räkna in hörande personer som tolkanvändare ger en felaktig bild av vem som har behov av teckenspråkstolk och vem som borde omfattas av begreppet vardagstolkning”

Stockholms universitet

”Promemorian (lagförslaget reds anm) saknar dock en konsekvensanalys ur ett diskrimineringsperspektiv”

DO

”En återkommande viktig synpunkt som framkommer vid flera tillfällen i texten (förslaget reds anm) är behovet av att tydliggöra begreppet vardagstolkning. /.../ Dock kan vi konstatera att lagförslaget inte gör några egentliga tydliggöranden.”

Tolkcentralernas arbetsledarförening

”Vår allvarligaste invändning är att man inte noggrant utrett konsekvenserna och möjligheterna att skapa en jämlik användning över landet utan fortfarande låter landsting och i framtiden olika regioner/kommuner sköta detta på olika sätt”

Örebro universitet

”MFD bedömer att befintliga hinder för att få tolk i arbetslivet inte försvinner i och med förslagen i promemorian”

Myndigheten för delaktighet

”Lagförslagets snäva definition av tolkanvändare som barndomsdöva, vuxendöva, hörselskadade och personer med dövblindhet utgör ytterligare ett problematiskt moment. Ur Riksteaterns perspektiv är det ofta just hörande som är tolkanvändare”

Riksteatern